

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce **Bc. L. R.**, proti žalované **České advokátní komoře**, se sídlem Praha 1, Národní 16, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 11. 1. 2021, č. j. 5 A 112/2020-35,

t a k t o :

- I.** Návrh žalobce na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti **s e z a m í t á .**
- II.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- III.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce se u Městského soudu v Praze domáhá zrušení rozhodnutí žalované ze dne 11. 8. 2020, č. j. 10.01-000413/20-003, jímž mu nebyl určen advokát k poskytnutí právní služby podle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii.

[2] Usnesením ze dne 11. 1. 2021, č. j. 5 A 112/2020-35, městský soud zamítl žalobcův návrh na ustanovení zástupce a jeho žádost o osvobození od soudních poplatků. V odůvodnění napadeného usnesení uvedl, že z předloženého prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech žalobce je zřejmé, že žalobce věrohodně nevyčísлил veškeré příjmy a výdaje. Z předložené daňové příznání za rok 2019 vyplývá, že žalobcův měsíční příjem činil přibližně 1 807 Kč. Jiné příjmy neuvedl. Současně

poukazoval na řadu nekonkretizovaných výdajů. Z předložených podkladů tak nebylo zřejmé ani to, jakým způsobem žalobce hradí základní životní potřeby.

[3] Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost. Namítá, že vše náležitě popsal a doložil. Osoby s právním vzděláním jsou podle jeho mínění ve výhodě oproti osobám bez právního vzdělání. Namítá, že je mu upíráno právo na spravedlivý proces a právo na rovné zacházení v řízení před soudem.

[4] Stěžovatel spolu s kasační stížností požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce z řad advokátů.

[5] Nejvyšší správní soud o žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků nerozhodoval, neboť podáním kasační stížnosti proti procesnímu rozhodnutí krajského (zde městského) soudu, s výjimkou procesního rozhodnutí, jímž se řízení o žalobě končí, nevzniká poplatková povinnost (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014-19; rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na webu www.nssoud.cz). Rozhodnutí o zamítnutí návrhu na ustanovení zástupce a žádosti o osvobození od soudních poplatků je nepochybně takovým procesním rozhodnutím.

[6] Obdobné závěry dovedl rozšířený senát v citovaném usnesení č. j. 1 As 196/2014-19, i ve vztahu k povinnosti být v řízení o kasační stížnosti proti takovému procesnímu rozhodnutí zastoupen advokátem. Přestože zastoupení není v posuzované věci povinné, stěžovatel o ustanovení zástupce požádal. O tomto návrhu tedy musel Nejvyšší správní soud rozhodnout.

[7] Podle § 35 odst. 10 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) se pro ustanovení zástupce vyžaduje kumulativní splnění dvou podmínek; jednak splnění předpokladů pro osvobození od soudních poplatků, a zadruhé nezbytná potřeba takového zastoupení k ochraně práv účastníka.

[8] Nyní projednávaná kasační stížnost má základní požadované náležitosti a je zřejmé, čeho se jí stěžovatel domáhá a z jakých důvodů považuje napadené usnesení městského soudu za nezákonné; jejímu věcnému projednání tedy nic nebrání. Současně se v posuzované věci nejedná o posouzení nikterak složitých otázek, které by k náležité ochraně práv stěžovatele vyžadovaly kvalifikovanou právní pomoc ustanoveného advokáta (podmínka nezbytnosti – viz odst. [7] výše). Nejvyšší správní soud proto návrh stěžovatele na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti výrokem ad I. tohoto rozsudku zamítl.

[9] Nejvyšší správní soud následně přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2 věty první s. ř. s.

[10] Kasační stížnost není důvodná.

pokračování

[11] Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. platí, že *účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.*

[12] Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. platí, že *navrhovatel, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát.*

[13] Účastníkovi lze k jeho žádosti přiznat osvobození od soudních poplatků tehdy, jestliže jsou kumulativně splněny dvě podmínky. Zaprvé účastník doloží, že nemá dostatečné prostředky pro vedení soudního řízení, a zadruhé, jeho návrh není zjevně neúspěšný. Přiznat osvobození od soudních poplatků lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody.

[14] Je povinností navrhovatele, aby soudu dostatečně konkrétně popsal své osobní, majetkové a výdělkové poměry a současně aby projevil zákonem požadovanou aktivitu a předložil doklady prokazující jeho nemajetnost. Nesplní-li tuto povinnost, soud jeho poměry z úřední povinnosti nezjišťuje (viz například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 7. 2011, č. j. 3 Ads 80/2011-122, či ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Azs 343/2004-50). Možnost vyhovění žádosti pak vylučuje nevěrohodnost nebo neúplnost tvrzení navrhovatele ohledně existence předpokladů pro osvobození od soudních poplatků (viz například rozsudek tohoto soudu ze dne 26. 8. 2009, č. j. 1 As 39/2009-88).

[15] V projednávané věci je zjevné, že z údajů sdělených stěžovatelem si městský soud nemohl učinit úplný obraz o jeho osobních, majetkových a výdělkových poměrech. Stěžovatel uvádí, že je nezaměstnaný, nepobírá žádné sociální dávky, nemá žádný majetek větší hodnoty a jeho veškerý příjem (za samostatné výdělečné činnosti) v roce 2019 činil 21 683 Kč. Současně tvrdí, že je na něm finančně závislá jeho zdravotně postižená matka, která žije ve vlastní domácnosti, že má dluhy na sociálním a zdravotním pojištění, nespecifikované půjčky, a že jsou proti němu vedena nespecifikovaná exekuční řízení. Není tak vůbec zřejmé, jak stěžovatel hradí své životní náklady, tím spíše, měl-li by současně financovat domácnost a náklady své matky. Městský soud tudíž oprávněně dospěl k závěru, že stěžovatel své poměry věrohodným způsobem nedoložil.

[16] Stěžovatele přitom nebylo nezbytné vyzývat k odstranění nesrovnalostí v jím uvedených údajích. Jak přílehavě uvedl městský soud, stěžovatel je častým účastníkem sporů před správními soudy, které již mnohokrát o obdobných žádostech stěžovatele rozhodovaly a celou problematiku mu podrobně vysvětlily (viz například rozhodnutí ve věcech vedených u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 5 As 61/2019, 9 Afs 183/2019, 10 As 57/2020).

[17] Jelikož tedy stěžovatel nesplnil podmínky pro osvobození od soudních poplatků, nemohl mu městský soud ani ustanovit zástupce pro řízení (§ 35 odst. 10 s. ř. s.).

[18] Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji dle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[19] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. března 2021

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu